



## Evro danas 122,65 dinara

Dinar je danas ojačao prema evru za 0,1 odsto i zvanični srednji kurs je 122,6569 dinara za jedan evro, saopštila je Narodna banka Srbije.

Evro vredi 13 para manje nego juče kada je kurs bio 112,7896 dinara za evro.

Dinar je za 0,8 odsto slabiji nego na početku godine, za 0,6 odsto je jači nego pre mesec dana, a 2,1 odsto slabiji nego pre godinu dana.

Domaća valuta je bila najjača u ovoj godini 4. januara, kada je kurs bio 121,5145 dinara za evro, a najslabija 25. februara, kada je jedan evro koštao 123,5329 dinara.

NBS je ove godine na međubankarskom deviznom tržištu ukupno prodala 565 miliona evra, a kupila 10 miliona evra kako bi sprečila veće dnevne promene kursa.

## NOVI NIN OTKRIVA Milan Popović muze RTB Bor

Direktor RTB Bor Blagoje Spaskovski sklopio je štetan ugovor sa firmom Milana Popovića, zbog čega topionica gubi milion dolara mesečno.



Naime, kako piše najnoviji NIN, Spaskovski je sa kompanijom „Red metal“, koja je u vlasništvu srpskog kralja bakra, potpisao ugovor o uslužnoj preradi rude po nižoj ceni od tržišne.

Dragan Živković, vlasnik firme „Grand inženjering“ koja proizvodi bakarnu žicu, otkriva da prošlogodišnji ugovor „Bora“ sa „Red metalom“ predviđa neverovatne i neprihvatljive uslove. Jedan od njih je i da je rok isporuke bakra samo jedan dan, iako proces topljenja traje najmanje 30 dana.

- Ugovor sa Popovićem ispod je svih tržišnih standarda. Rok isporuke bakra za dan ne postoji nigde. Zbog niske cene i takvih uslova, topionica gubi najmanje milion dolara mesečno - kaže Živković, i dodaje da povlašćenoj firmi Milana Popovića RTB pritom i sopstveni bakar prodaje jeftinije nego drugima.

*Analiza poslovanja kompanije RTB Bor koju su nedavno uradili konsultanti američke agencije Mekinsi evidentirala je loše rukovođenje i brojne propuste u tehnološkim procesima.*

Ljubiša Miljković, predsednik Sindikata rudara Srbije, koji je dva puta otpušten i trenutno tuži firmu kako bi se vratio u RTB Bor, kaže da ugovor sa firmom Milana Popovića podrazumeva da je stepen iskorišćenja topionice oko 95 odsto, iako je on u praksi manji.

- Zbog toga RTB mora iz sopstvenog bakra da nadoknadi tu razliku od 75 do 95 odsto - kaže Miljković. Iako za ove tvrdnje postoje dokumenta, a u sam ugovor je uvid imao i NIN, direktor Spaskovski sve negira. On tvrdi da se „Red metalu“ prerada koncentrata naplaćuje po tržišnoj ceni.

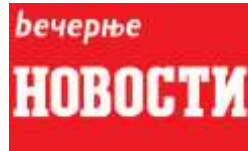
*Za 10 meseci rada gubici Topionice dostigli su 32 miliona dolara, a da bi RTB Bor "preživeo" potrebno je 50 miliona dolara.*

- Na javni poziv javile su se samo dve firme i odabrali smo bolju ponudu. Problem je što je ranije RTB varao klijente i nije isporučivao prerađeni bakar. Zato sada malo ko želi da prerađuje kod nas - rekao je Spaskovski za NIN.

Objašnjenje je imao i za neverovatni rok isporuke od jednog dana.



- Vreme vraćanja koncentrata nije u vezi sa zaradom. Na početku je bio ovakav rok dok nismo stekli poverenje. Ubrzo smo revidirali ugovor, sa rokom isporuke 30 dana za bakar i 60 za zlato. Jedno je zarada na preradi, a drugo su gubici koje će topionica imati ako ne radi punim kapacitetom. Tehnologija je takva da, kad počne da radi, nema stajanja - rekao je Spaskovski. „Blic” je juče pokušao da dobije komentar i od Milana Popovića, ali se on nije javljao na telefon.



## Veća potrošnja znak oporavka

**Prva dva meseca u ovoj godini donela rast prometa u maloprodaji za 8,9 odsto na međugodišnjem nivou. Hrana i piće više se prodavali za 8,3, a kućni aparati, garderoba, nameštaj, razna oprema za 11,6 odsto**

PRODAJA robe u domaćoj maloprodaji beleži oporovak! Promet je početkom godine, prema poslednjim podacima, u prva dva meseca bio veći za 8,9 odsto nego u istom periodu lani. Zvanična statistika pokazuje da su se hrana, pića i duvan više prodavali za 8,3 odsto, a kućni aparati, garderoba, nameštaj, razna oprema za 11,6 odsto... I dok je na međugodišnjem nivou došlo do rasta, na mesečnom, ipak, i dalje imamo pad prodaje. Ali, da li su povoljni međugodišnji pokazatelji znak da je došlo do oporavka standarda, ili je samo reč o trenutnom iskoraku? Činjenica da je promet robe na malo povećan u januaru i februaru, prema mišljenju stručnjaka, svakako je pozitivan znak koji ukazuje da bi moglo doći i do ekonomskog oporavka.

- Za ocenu o rastu standarda, međutim, nije dovoljan rast potrošnje samo par meseci - kaže za "Novosti" ekonomista Danilo Šuković. - Ukoliko bi se nastavio rast potrošnje i u narednom periodu, to bi mogao biti pouzdan indikator da je stvarno došlo do porasta standarda i privredne aktivnosti. Ali, kako je stopa rasta BDP kod nas još uvek veoma niska, to se ni značajniji rast standarda ne može očekivati u dogledno vreme, dok ne ostvarimo veće stope rasta BDP nekoliko godina uzastopno.

U potrošačkim organizacijama takođe kažu da je rano u ovom trenutku govoriti o oporavku. Stope rasta na koje se ukazuje kao indikator oporavka ne liče puno na stvarnost, ističu u Pokretu za zaštitu potrošača.

*KO JE IZNAD PROSEKA Najveći rast prometa u Srbiji, kada je reč po oblastima, drži region Vojvodine. Ovde je prodaja, u januaru i februaru ove godine, bila za oko procenat veća od republičkog proseka i iznosila 9,9 odsto. Na severu zemlje, promet je na međugodišnjem nivou bio "u plusu" devet odsto, a i dalje je najniži standard na jugu, gde je u ovom periodu prodaja porasla 8,5 odsto.*

- Istina je da su krajem prošle i početkom ove godine zabeleženi veoma skromni indikatori poboljšanja rezultata poslovanja, ali po intenzitetu daleko od potrebnog za zaključak da se ušlo u fazu vidnijeg i trajnijeg oporavka - smatra Petar Bogosavljević, predsednik Pokreta za zaštitu potrošača. - Statistika iskazuje blago oživljavanje privrednih aktivnosti, zaposlenosti, javnih finansija, spoljnotrgovinske razmene, kreditnih aktivnosti, stabilnosti kursa dinara i cena. Ali, u ovom slučaju valja imati u vidu i negativne trendove iz kojih su proizašli ovi skromni pozitivni rezultati.

Neki trgovci ističu da od jeseni prošle godine beleže usporavanje prometa, pa im ovakav pozitivan iskorak prodaje izgleda neverovatno.

- Da, januar je zabeležio osetan rast prodaje, uobičajeno je bio nešto slabiji februar, ali su u određenim kategorijama roba poslednja dva meseca ipak lošija u odnosu na prethodnu godinu - kažu u jednom beogradskom trgovinskom lancu i dodaju da će precizne poslovne analize imati tek kada obrade prvi kvartal.

- Kako bi podigli promet, morali smo potrošačima da ponudimo dodatne povoljnosti, naročito akcijska sniženja hrane.

# Trasom "Istok" brže i do zapada

**Radiće se studija za projekat izgradnje Koridora do srpsko-rumunsko-bugarske tromeđe. Od Požarevca do Negotina 140 kilometara asfalta, a odatle do Vidina železnička pruga**

DUŽE od decenije priča se o Koridoru "Istok", koji bi trebalo da poveže Koridor 4 u Bugarskoj i naš Koridor 10, odnosno Požarevac i granični prelaz Mokranje kod Negotina. Realizacija tog projekta predstavljala bi ostvarenje dugogodišnjeg sna stanovnika Bora, Majdanpeka i Negotina, jer bi mnogo brže stizali do Beograda, ali i vozačima kamiona, koji bi skratili put ka Bugarskoj i Rumuniji.

Ministarka saobraćaja, Zorana Mihajlović, nagovestila je da je u planu Vlade Srbije početak izgradnje ove saobraćajnice, u dužini od oko 140 kilometara. Ona je istakla da će se u narednih nekoliko meseci pripremiti projektno-tehnička dokumentacija i studija izvodljivosti, a nakon toga će biti izvedena računica koliko je potrebno investirati da bi taj put bio završen.

- Reč je o multimodalnom saobraćajnom koridoru koji uporedo obuhvata drumski, železnički i rečni saobraćaj - podsetila je Mihajlovićeva. - U okviru drumskog je predviđena gradnja 140 kilometara auto-puta koji bi se nadovezao na postojeći Koridor 10 preko Požarevca, Majdanpeka i Negotina i izlazio bi na srpsko-bugarsko-rumunsku tromeđu. Što se tiče železnice, predviđena je izgradnja oko 20 kilometara pruge između Negotina i Vidina.

Rečni deo koridora čini reka Dunav na kojem bi trebalo izgraditi nekoliko pristaništa. Autor i inicijator projekta Koridor "Istok" je Nenad Čolović, koji je još 2006. godine napravio studiju o značaju ove trase koja direktno spaja države Balkana sa zapadnom Evropom i Bliskim istokom. Realizacija projekta nije počela zbog nedostatka novca.

Za Braničevski i Borski okrug, auto-put bi bio izuzetno značajan. Prema postojećem nacrtu, trasa auto-puta trebalo bi da prođe pored Kučeva, Žagubice, Majdanpeka, Bora i Negotina, a nova saobraćajnica bi doprinela tome da Srbija ponovo postane centralna država na Balkanu u sferi saobraćaja. Time bi se naša zemlja vratila na mapu Evrope, gde je trenutno nema, jer su izgrađene zaobilaznice.

Autor projekta je više puta isticao da se značaj novog koridora ogleda na nekoliko nivoa. Na interkontinentalnom povezuje transevropski put sa Rusijom i Azijom. Na evropskom, spaja Crno more i Atlantski okean, dok bi na evroregionalnom povezao niz država Balkana. Najvažniji je, ipak, nacionalni interes, pošto je to jedan od pet najznačajnijih strateških pravaca, kao i nivou privrednog razvoja istočne Srbije i razvoja 13 opština kroz koje bi on prošao u našoj zemlji.

## MANJI TROŠKOVI PREVOZA

IZGRADNJA svakog novog puta je dobra vest, naročito za transportnu privredu - kažu u Poslovnom udruženju prevoznika robe u međunarodnom drumskom saobraćaju Srbije "Međunarodni transport".

- Infrastruktura je preduslov za smanjenje troškova prevoza robe, ali je za privredu izuzetno važno i ubrzanje na graničnim prelazima. Nadamo se da će nova saobraćajnica privući i nove investitore, pa će biti više posla za sve.



## Sertić: Za preduzetničke ideje 16 milijardi dinara

Najveći deo novca namenjen je početnicima, ženama i socijalnom preduzetništvu, poručio ministar privrede BEOGRAD - Ministar privrede Željko Sertić najavio je juče da će za dve do tri nedelje startovati programi podrške za startapove u okviru godine preduzetništva i dodao da je pored 33 programa koje je pripremila država već pristiglo i više od 300 inicijativa kao podrška ideji, ali je stiglo i oko 100 preduzetničkih ideja. Deo startap programa realizovaće se preko Fonda za razvoj, a koji podrazumeva 30 odsto bespovratnih sredstava, dok će drugi program biti realizovan preko Razvojne agencije Srbije i podrazumeva 50 odsto bespovratnih sredstava.

Sertić je, govoreći na skupu u Privrednoj komori Srbiji povodom osnivanja Udruženja preduzetnika „Pokreni se za posao“, podsetio da je država odvojila u cilju konkretne pomoći preduzetnicima 16 milijardi



dinara, što su, kako je primetio, ogromna sredstva.

Od toga je, dodaje ministar, četvrtina bespovratna, odnosno 4,4 milijarde su bespovratna pomoć, a veliki deo tog novca namenjen je početnicima, ženama i socijalnom preduzetništvu.

- Niko nije školovan da bude preduzetnik. To je život i lični izbor, ali to je i najveća vrednost - zaključio je Sertić.

Predsednik PKS Marko Čadež ukazao je da je program „Pokreni se za posao“ iz lokalnog prerastao u nacionalni i da se može smatrati pretečom godine preduzetništva. On je pohvalio inicijativu NVO „Eneca“ i „Filip Morisa“, ističući da je projekat pomogao da se

otklone strahovi i razvije samopouzdanje ljudi da se osmele na pokretanje privatnog biznisa.

## **PRAZNA KASA: Bez otpremnina 1.100 radnika**

Nemedicinsko osoblje bolnica u Srbiji duže od dva meseca očekuje naknade za odlazak iz službe, iako je zakonski rok da ih država isplati 30 dana

Više od 1.100 nemedicinskih radnika, čistačica, majstora, sekretarica ni dva meseca posle dobijanja otkaza nije dobilo otpremnine, iako je država po zakonu morala da ih isplati za 30 dana.

Zaposleni u tehničkim i administrativnim službama i službama održavanja tako su ostali bez posla, plate i naknade koja im sleduje u slučaju gubitka radnog mesta.

Oni su poslani na ulicu u sklopu racionalizacije u javnom sektoru, a ponašanje države kao poslodavca može se porediti s bahatim privatnim gazdama, koje takođe ne poštuju prava radnika.

### **Zagorčan život**

U Sindikatu zaposlenih u zdravstvu i socijalnoj zaštiti kažu da su im u Republičkom fondu za zdravstveno osiguranje (RFZO) rekli da isplate kasne jer im Ministarstvo finansija, koje vodi ministar Dušan Vujović, još uvek nije prebacilo novac.

U januaru i februaru bez posla je ostalo oko 2.100 nemedicinskih radnika, ali je manje od polovine njih dobilo otpremnine i novčane naknade, u zavisnosti od toga da li su dobili otkaz jer su proglašeni viškom ili su ga sami dali, odnosno pristali su na sporazumni raskid ugovora o radu.

Gubitak radnog mesta je za sve njih bio veliki udarac, a s obzirom da je većina radila za bedne plate - čistačice su u proseku imale oko 20.000 dinara - kašnjenje otpremnina im je zagorčalo život.

Miloš Petrović iz Novog Sada radio je na održavanju u jednoj zdravstvenoj ustanovi 30 godina. Kaže da je bez posla ostalo 13 njegovih kolega, neki u januaru, neki u februaru. Ovi koji su otišli u januaru pare su dobili početkom marta, posle dva meseca, a on, kao i ostali, još ništa.

- Odnos prema nama je bio katastrofalan, kao da smo smeće. Oterali su nas za dva dana, rešenja su napisana brzinski, a sada nas zavlache. U RFZO kažu „pitajte ministarstvo“, a tamo nemaju pojma - priča Petrović, i dodaje da bi trebalo da dobije 6.000 do 7.000 evra.

Zoran Savić, predsednik Sindikata zaposlenih u zdravstvu i socijalnoj zaštiti, potvrdio je za Kurir da nisu isplaćene sve otpremnine i novčane naknade, kao i da su novac dobili oni koji su bez posla ostali do kraja januara. I njima je isplata kasnila dva meseca, a dodaje on, i za ostale je kašnjenje isto.

### **Ogromni problemi**

Savić navodi da je manje od polovine od ukupnog otpuštenih radnika, kojih je 2.100, isplaćeno, a objašnjenje Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje je da je glavni krivac za ovu situaciju Vujevićevo Ministarstvo finansija, koje je trebalo da do sada prebaci tražene iznose za naknade i otpremnine.

- Ti ljudi su stvarno u ogromnim problemima. Prestali su da rade pre dva meseca, a nisu dobili otpremnine. Zakonski rok za isplatu je 30 dana, pa bivši zaposleni moraju da tuže državu da im nadoknadi štetu. Da je zaposleni prekršio zakon, bio bi momentalno kažnjen, a kad država to radi, nikom ništa - poručio je prvi čovek Sindikata zaposlenih u zdravstvu i socijalnoj zaštiti.



## **RFZO OČEKUJEMO PARE POČETKOM APRILA**

Dušan Vujović, ministar finansija, juče nije imao komentar, a posle sedam dana čekanja Kurir je dobio odgovore Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje (RFZO) u kojima se navodi da je zdravstvenim ustanovama prebačen novac za otpremnine 10. marta, a 22. marta deo novčanih naknada.

- Preostali deo za naknade biće isplaćen u narednom periodu, po obezbeđenju finansijskih sredstava - očekujemo početkom aprila - dodali su u RFZO.

Na dodatna pitanja o broju isplaćenih otpremnina i naknada, kao i broju bivših zaposlenih koji još čekaju novac, odgovora nije bilo.

### **Maksimalan broj zaposlenih VIŠAK ZA 2016. GODINU SE NE ZNA**

Zoran Savić, predsednik Sindikata zaposlenih u zdravstvu i socijalnoj zaštiti, kaže da država treba tek da odredi koliki je maksimalan broj zaposlenih u zdravstvu za 2016, pa će se na osnovu toga znati koliko ih je višak među nemedicinskih osobljem, jer medicinskog ima manje nego što je potrebno. - Postoji ideja da višak bude premešten u nove firme koje bi radile poslove za zdravstvene ustanove, ali taj model nije se pokazao dobrim na Zapadu, troškovi nisu smanjeni, a smrtnost pacijenata je povećana - navodi on.

## **PRIVATIZACIJA: Galenika diže cene lekova ili postaje magacin?**

Kompanija ili konzorcijum koji do 4. maja ponudi za dokapitalizaciju najviše para, a najmanje sedam miliona evra, postaće strateški partner i vlasnik 25 odsto zemunske fabrike. Investitorima se tender isplati ako se otpiše dugovanja ili „Galenika“ pređe u uslužni centar za pakovanje lekova BEOGRAD - Budući suvlasnik „Galenike“ imaće interes da uloži novac u srpsku fabriku samo ako država otpiše svoja potraživanja ili ukoliko njene pogone može da koristi kao uslužni centar za pakovanje tuđih lekova, smatraju upućeni.

Naime, tenderom za izbor strateškog partnera za zemunsku fabriku, koji je Ministarstvo privrede juče raspisalo, predviđena je dokapitalizacija „Galenike“ u najnižem iznosu od sedam miliona evra, a investitor dobija 25 odsto vlasništva. Predmet pregovora o strateškom partnerstvu, kako je ranije najavio ministar Željko Sertić, biće i dugovi „Galenike“, koji iznose 220 miliona evra, od čega je svega oko 50 miliona dug prema bankama, dok su ostalo potraživanja državnih poverilaca.

Za domaće potrošače i zdravstvene osiguranike jedna od najbitnijih posledica privatizacije srpske farmaceutske kompanije biće da li će imati potrebnih lekova koji se inače nalaze na A listi Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje, kao i da li će lekove moći da kupe po dosadašnjim veoma niskim cenama u apotekama.



Ulazak strane farmaceutske kompanije u „Galeniku“ može doprineti, kako očekuju analitičari, skoku cena lekova ovog državnog proizvođača. Finansijski analitičar Dragovan Milićević smatra da je moguće da se za „Galeniku“ nađe strateški partner koji bi uvezio svoje lekove i u njoj ih pakovao.

- Može da je uzme neka velika kompanija i da je pretvori u uslužni centar u kome bi se pakovali lekovi koji su proizvedeni negde drugde. Sada je tržište lekova drugačije nego pre 10 godina. Imate ovde nekoliko farmaceutskih kuća koje imaju jeftinu proizvodnju i bave se samo pakovanjem jer

je još uvek jeftina radna snaga. „Galenika“ je složen sistem i ako se ne obnovi izvoz na strana tržišta, s obzirom na 220 miliona evra dugova, pod ovim uslovima nije mnogo racionalna priča. Prema sadašnjem broju radnika i infrastrukturi, „Galenici“ je potrebna godišnja realizacija od 200 miliona evra da bi bila rentabilna kompanija. S obzirom na to da fabrika ima nisku cenu lekova, ona na domaćem tržištu nema

nikakvu šansu - kaže Milićević i dodaje da sa 25 odsto vlasništva u „Galenici“ strateški partner ne može da odlučuje skoro ništa bitno o daljem upravljanju.

- To je pokušaj države da se skupi novac da se obezbede obrtna sredstva za rad. Ako država otpiše obaveze „Galenici“, onda bi se njena dugovanja prepolovila - ističe on.

Iz ministarstava privrede i zdravlja, kao i iz „Galenike“, juče nismo dobili odgovore u vezi s glavnim smernicama u budućem izboru strateškog partnera, kao i daljem poslovanju zemunske fabrike.

## **Sindikata Nezavisnost**

### **LEKOVI SE NEĆE PRODAVATI ISPOD CENE**

Zoran Pantelić, predsednik sindikata Nezavisnost u „Galenici“, očekuje da će ta fabrika lekova uspeti da nađe strateškog partnera, ali ne isključuje mogućnost rasta cena lekova.

- Ideja je da se izabere strateški partner koji će u narednih pet godina da oporavi fabriku, nakon čega bi došlo do prave privatizacije. Zato je i predviđena konverzija dugovanja u akcije. Proizvodnja će biti predmet finalnih pregovora i država neće dozvoliti da se ona obustavi, ali se od stranog vlasnika ne može tražiti da prodaje lekove ispod cene kao što je bila dosadašnja praksa - kaže Pantelić.

### **ČINJENICE / ŠTA SE TRAŽI OD KUPCA**

- Kompanija - investitor - mora da ima prihod od najmanje 50 miliona evra u 2015.
- Ukoliko nema toliki prihod, mora da ima imovinu vredniju od 100 miliona evra
- Na tenderu će se najviše vrednovati ponuđena cena za dokapitalizaciju
- Pored novca, bitan je i kriterijum o predviđenom minimalnom broju zaposlenih u „Galenici“ u periodu partnerstva
- Izabrani strateški partner moraće da obezbedi najmanje pet stručnjaka sa 10 godina radnog iskustva
- Pet stručnjaka predviđeno je na rukovodećim mestima i oni će upravljati „Galenikom“ u periodu trajanja strateškog partnerstva

## **VOJNIM PENZIONERIMA ZAKINULI 13 MILIJARDI: Evo kako su nasankani bivši pripadnici vojske!**

*Fond PIO će na ime neisplaćenog povećanja penzija od 11 odsto iz 2008. godine isplatiti samo sedam odsto povišice*

BEOGRAD - Pristajanjem na ponudu države za vraćanje duga nastalog zbog nepovećanja penzija za 2008. godinu, vojni penzioneri gube najmanje 60 odsto onoga što im pripada i što bi mogli da dobiju ako ipak tuže državu, koja se tako spasla dodatnog ceha od 24 milijarde dinara.

Naime, država je rekla da je dug prema 57.427 penzionera 20 milijardi dinara na ime 11 odsto neisplaćenog povećanja penzija iz 2008. godine. Međutim, u tu sumu država nije uračunala povećanje od 11 odsto koje su dobili svi penzioneri, već samo oko sedam odsto, čime je izbegla plaćanje dodatnih oko 13 milijardi dinara samo po tom osnovu. Naime, u tih 11 odsto država je uračunala i četiri odsto redovnog povećanja iz 2007. godine, koje se odnosilo samo na pripadnike Vojske Srbije. Pa umesto 15 isplaćuje u stvari sedam odsto.

### **Usklađivanje**

Takođe, ukoliko penzioneri pristanu na nagodbu sa državom, neće dobiti zateznu kamatu koja bi im sledovala da su tužili državu, već samo usklađivanje sa troškovima života, čime penzioneri ostaju bez oko 20 odsto uvećane glavnice ili 6,6 milijardi dinara. Na kraju, država neće platiti ni sudske troškove za oko 25.000 tužbi, što je moglo da dostigne i tri milijarde dinara.

Sve ovo država je uradila kroz ponudu Ministarstva za rad, koje vodi Aleksandar Vulin, i Fonda penzijsko-invalidskog osiguranja (PIO). Pogodba podrazumeva i usklađivanje glavnice sa troškovima života, a ne sa zateznom kamatom koja se isplaćuje posle sudskog spora i može da dostigne 40-50 odsto glavnice. U najgoroj poziciji su oni koji su podneli sudske tužbe jer osim gubitka na procentu povećanja i na obračunu

zatezne kamate, neće dobiti ni sudske troškove, koji su oko 30 odsto glavnice. Oni kao da su dodatno kažnjeni jer su se usudili da tuže državu.

## **Pritisak**



U ovakvoj situaciji neverovatno izgleda zvaničan podatak Fonda PIO da je najmanje 10.000 penzionera odlučilo da povuče tužbe, a da je 33.000 pristalo na ponudu države. Ipak, ponudu nije prihvatilo 24.000 penzionera, a jedan od onih koji ne žele da odustanu od tužbe kaže za Kurir da je ovih dana dobio drugu ponudu Fonda PIO da potpiše vansudsko osiguranje.

- To je pritisak na pomalo sluđene penzionere. Teško se živi, pa ponuda od nekoliko stotina hiljada dinara izgleda odlično. Zaboravljaju moje kolege da smo mi to pošteno zaradili, krvarili smo za ovu zemlju. Da ne bude zabune, bila nam je čast, radili bismo to i za džabe, ali ne treba da

dozvolimo da nas prave budalama. Bruka je i za državu da nas ponižava - poručio je ovaj pukovnik u penziji.

Ustavni sud je, podsetimo, rekao da je 57.247 vojnih penzionera 2008. godine zakinuto za povišicu primanja, zbog čega je krajem 2014. godine bilo 6.000 pravosnažnih presuda.

## **Asocijacija penzionera VS POVLAČENJE TUŽBE NAJGORI POTEZ**

Vladislav Milosavljević, predsednik Asocijacije penzionisanih pripadnika Vojske Srbije, kaže za Kurir da je ponuda Vlade iznuđeno rešenje i najviše što je trenutno moglo da se dobije.

- Ali ne odustajemo od zakinutog povećanja od četiri odsto - dodao je on.

Milosavljević je priznao da će glavnica biti manje uvećana na ime troškova života nego da je računata zatezna kamata, kao i da su najgore prošli oni koji su povukli tužbe jer moraju sami da plate sudske troškove.

## **Fond PIO VLADA HTELA DA ZAŠTITI BUDŽET**

Problem sa vojnim penzijama nastao je 2008. godine, za vreme vlade Mirka Cvetkovića, ali ni nova vlast 2012. nije ništa uradila da to ispravi. U Fondu PIO kažu za Kurir da niko nije kažnjen ponudom države.

- Pensioneri imaju izbor da odmah naplate potraživanja ili u nekom momentu preko suda. Vlada Srbije je odredila ovakvu ponudu da bi zaštitila budžet za dug koji nije napravila - navode u PIO i dodaju da je procenat usklađivanja u skladu sa stavom Vrhovnog kasacionog suda.

U Ministarstvu rada nisu imali komentar.

## **Računica ZAŠTO JE PONUDA DRŽAVE LOŠA**

- povećanje je umanjeno za četiri odsto, ukupna suma za skoro 40 odsto
- za one koji pristanu na nagodbu država nudi isplatu troškova života umesto zatezne kamate
- samo po osnovu razlike između troškova života i zatezne kamate gubi se 20 odsto potencijalne odštete
- svi koji pristanu na nagodbu sami plaćaju sudske troškove, čime mogu da izgube i 30 odsto od dobijene sume

# OVO SU VEŠTINE ZA 2020. GODINU: Biće posla samo za snalažljive!

**Ukoliko niste kreativni, ne nalazite brzo rešenja i teško saradujete sa drugima, već sada treba da brinete za karijeru jer uskoro uopšte neće biti zaposlenja za vas**

BEOGRAD - Nacionalna služba za zapošljavanje pozvala je beogradske poslodavce koji žele da angažuju radnike da se prijave za učešće na Beogradskom sajmu zapošljavanja 18. aprila u Domu omladine.

Međutim, većina veština koje se danas traže za četiri godine neće biti toliko bitne koliko sposobnost zaposlenog da rešava kompleksne probleme, da kritički razmišlja i bude kreativan, pokazalo je istraživanje Svetskog ekonomskog foruma.

## Motivacija

U poređenju s najpotrebnijim veštinama u prethodnoj godini, kreativnost, koja je danas na poslednjem mestu, i emocionalna inteligencija, koje uopšte nema na listi, 2020. godine nalaziće se u samom vrhu lestvice. Veštine koje su među najpoželjnijim i u sadašnjosti i u budućnosti su koordinacija i funkcionisanje



u radu s drugim ljudima, kao i upravljanje ljudskim resursima. Kako kaže Marija Pavić, direktorka kompanije „H. Art“, ne čudi što se te veštine izdvajaju kao veoma važne.

- Iako kompanija ima dobar proizvod i sposobne ljude, to nije dovoljno. Da bi firma bila konkurenta i održiva, neophodno je da rukovodioci svojim veštinama umeju da motivišu zaposlene i izvuku iz njih maksimum. Ljudi koji žele da jednog dana budu na rukovodećim pozicijama treba da počnu da rade na razvijanju pomenutih veština - objašnjava Pavićeva.

Svetski stručnjaci tvrde da će deo radne snage ostati neuposlen jer će neke od poslova koji su dosad radili ljudi preuzeti roboti. Takođe, oni su se složili da će doći do pojave novih kategorija poslova, zbog čega budući zaposleni moraju da stiču i razvijaju nove veštine. Među njima se pojavljuju kreativnost i emocionalna inteligencija.

- Tržište je prezasićeno konkurencijom, zato se sada od firmi i zaposlenih očekuje da odu korak dalje, da budu kreativni i da se izdvoje. Već se podrazumeva da dajemo sve od sebe i kvantitativno i kvalitativno. Emocionalna inteligencija se izdvaja iz konteksta komunikacije i rada s ljudima, jer ukoliko vam fali samosvesti, empatije, ako ne upravljate sobom, sve tehnike i alati koje znate padaju u vodu - objašnjava naša sagovornica.

## Uticaj

Kako navodi, kritičko razmišljanje je usko povezano s kreativnošću jer nije dovoljno samo uvideti šta ne valja, nego i ponuditi rešenje za taj problem.

- Moja preporuka i za zaposlene i za rukovodioce je da se edukuju, da odvoje vreme i uvide šta je najvažnije i najpotrebnije da nauče i razvijaju - kaže Pavićeva.

Predviđanja ekonomskih stručnjaka se temelje na tehnološkom napretku, razvoju nanotehnologije, robotike, veštačke inteligencije, biotehnologije i 3D printa. Stručnjaci očekuju da će te tehnologije uticati ne samo na određene, usko povezane industrije već i na kompletan način rada te proizvodnje.

## Ministarstvo rada

### ANALIZIRAMO ISTRAŽIVANJE

Na pitanje da li su upoznati s rezultatima istraživanja i da li ljudi u Srbiji raspolažu potrebnim veštinama, iz Nacionalne službe za zapošljavanje nismo dobili odgovor, dok su iz Ministarstva rada koje vodi Aleksandar Vulin odgovorili da je u toku analiza rezultata istraživanja Svetskog ekonomskog foruma, koja će pokazati kakvim veštinama raspolažu građani.





## Branko Miljuš: Kao društvo nismo preduzetnički orijentisani

**Mi smo tehnološki pismen narod, a izgleda i jako kreativan. To jeste šansa za nova radna mesta i za ozbiljan broj ljudi koji se bave programiranje - da radeći u Srbiji postanu deo svetskog tržišta, kaže glavni urednik Nacionalne poslovne revije Branko Miljuš u Novom danu na N1.**

Miljuš navodi da nijedna druga srpska industrija nije tako dobro rangirana u svetu kao IT.



*"Izbori u Americi izgledaju kao balkanski rijaliti - liči na kampanje kakvih smo se mi nagledali", kaže Miljuš.*

On navodi da su glavni problemi isti kao i u drugim industrijama.

"Prepreke vezane za sve ljude koji se bave preduzetništvom. Vlada je ove godine proglasila godinu preduzetništva, i jeste stvoren ambijent pogodan za razvoj preduzetništva", navodi Miljuš.

Dodaje da je moguća prepreka i nedostatak inicijative.

"Mi kao društvo nismo tako preduzetnički orijentisani. Ima dosta i do naše inertnosti", kaže Miljuš.

On dodaje da mu je bilo interesantno da sazna sa kojim problemima se žene suočavaju u preduzetništvu.

"Žene mogu da donesu u preduzetništvo onu dozu brige koju unose u porodicu", smatra Miljuš.

### "Negujemo kulturu ćutnje"

Miljuš navodi da odnosi sa našim susedima nikada do kraja nisu rešeni.

"Mi živimo, i negujemo kulturu ćutnje. Treba da definišemo šta se tačno desilo devedesetih, da počnemo da personifikujemo ljude koji su stradali", kaže Miljuš.

*"Izborni procesi hrane ludilo koje ne doprinosi boljitku", kaže Miljuš.*

Miljuš kaže da Hrvatska ima i mnoge druge probleme.

"Jača ta desnica koja ima pretpostavke fašizma, jeste se desila smotra crnokošuljaša. Nova vlada se nije postavila prema tom problemu", kaže Miljuš i dodaje da to posledično jača desnicu i u Srbiji.

On dodaje da je moguće da Hrvatska pokuša da koči pregovore Srbije sa EU.

"Hrvatska može da ispostavlja dodatne zahteve, ali shvatiće da to toliko nije dobro za njih jer se u EU ne gleda dobro na uslovljavanja", kaže Miljuš.

### Panama skandal: Meni ovo liči na film

"Teško da tako nešto može da prođe bez nekog odavde. Ono što je meni značajnije je činjenica da se polako razobličavaju mehanizmi po kojima bogatiji omogućuju sebi da budu još bogatiji", kaže Miljuš.

Prva konkretna posledica bi mogla da bude pad vlade na Islandu, smatra on.

"Evropa će morati da počne da se bavi tim stelt firmama", kaže Miljuš.

## Porezi na minimalnu zaradu kao rata kredita

**Treba što više da izvozite, jer u Srbiji ne možete naplatiti svoj proizvod i rad, poručuje mladima koji razmišljaju da započnu vlasiti posao Filip Radojičić, mladi preduzetnik.**

Filip Radojičić imao je 21 godinu kada je pre četiri godine pokrenuo sopstveni posao. Pomoću kredita iz Fonda za razvoj kupio je sušaru, najpre prodavao suve šljive, a sada proizvodi i hladno ceđene sokove i džemove.

Uspeva i da deo proizvodnje izveze na rusko tržište, mada kako naglašava, taj izvoz je više stvar slučajnosti nego organizovane kampanje. Da bi iskustvo i znanje razmenio sa drugima, inicirao je osnivanje Udruženja mladih preduzetnika, s ciljem da omogući mladima u biznisu da se povežu, dođu lakše do potrebnih

informacija i saveta, kako bi se odvažili da pokrenu posao. Filip kaže da su mladi sve spremniji da se otisnu u svet biznisa, ali da se prepreke na tom putu brojne.



„Nije lako doći do potrebnih sredstava za otpočinjavanje posla, ali jedno je početi posao, a drugo razviti ga i uspeti. Ako uzmete startup kredit od 12 hiljada evra koji se sada nude, vaša rata na kvaratnom nivou će biti 80 hiljada dinara, a doprinos za minimalnu zaradu je 45 hiljada, gde se vidi da je namet na minimalnu zaradu skoro u visini kredita. Takav poreski namer uz brojne parafiskalne na lokalnu, itekako otežavaju poslovanje i opstanak“, navodi Radojičić.

On kaže da ne postoji dovoljno dobra komunikacija između preduzetnika i kreatora ekonomske politike da bi se stvorila najbolja moguća rešenja i povoljan poslovni ambijent. Radojičić napominje da od onih koji dožive bankrot u poslovanju, 90 odsto više nikada ne pokrene posao, te je zato važno i da oni koji sada u okviru godine preduzetništva dobiju kredite za početak poslovanja, uspeju u poslovnim poduhvatima.

Najveći potencijal za razvoj u Srbiji Radojičić vidi u agrobiznisu, i u IT sektoru. Poručuje vršnjacima da se okrenu poljoprivredi, preradi voća i povrća, jer smo u tome, kako kaže, konkurentni. Ipak, preporučuje da svaki preduzetnik što više svojih proizvoda proda van Srbije i okrene se izvozu.

U Srbiji situacija nije baš sjajna, teško je naplatiti svoj rad i proizvode, i treba što više izvoziti. Znam da to nije lako, ali svaki privrednik to sebi treba da postavi za cilj, kaže Radojičić.

## ПОЛИТИКА

### Danas otvaranje kineske ponude za Železaru Smederevo

Otvaranje ponude za privatizaciju Železare Smederevo kineske kompanije Hbis, koja se jedina javila i otkupila dokumentaciju, zakazano je za danas.

U Ministarstvu privrede 1. aprila tročlana komisija je proverila da li prijava sadrži sve što je bilo propisano uredbom i uputstvom za ponuđače za privatizaciju Železare i preporučila da se prijava kineske kompanije odobri i pristupi otvaranju ponude.

Na osnovu preporuke Komisije, Ministarstvo privrede je donelo odluku kojom je odobrilo prijavu jedinog učesnika u postupku, a kineska kompanija Hbis je obavestena da je otvaranje finansijske ponude zakazano za utorak 5. april.

Ukoliko Komisija ustanovi da je finansijska ponuda u skladu sa javnim pozivom, jedini ponuđač će biti proglašen kupcem, navodi se u saopštenju.



### Letovi sa Ponikava od septembra ove godine

#### Aerodrom "Nikola Tesla" donirao 50 miliona užičkom aerodromu

*\* Ulaganjem u manje aerodrome ostvaruje se plan Vlade da pomogne razvoju biznisa i turizma*

Užice - - Aerodrom Ponikve, kod Užica, biće u punoj funkciji za civilni saobraćaj do septembra ove godine - izjavila je Zorana Mihajlović, potpredsednica vlade i ministarka građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Ona je, zajedno sa ministrom pravde Nikolom Selakovićem, gradonačelnikom Užica Tihomirom Petkovićem i narodnom poslanicom SNS Ivanom Stojiljković, prisustvovala potpisivanju ugovora kojim je

Aerodrom "Nikola Tesla" donirao 50 miliona dinara aerodromu Ponikve. Mihajlovićeva je rekla da će navedena donacija biti iskorišćena za uređenje putničkog terminala na aerodromu Ponikve, koji je uništen 1999. godine u Nato bombardovanju, kao i za postavljanje zaštitne ograde i svetlosnog sistema.

- Želimo da manji aerodromi pomognu razvoju turizma, povezivanju ljudi i da omoguće razvoj biznisa. Vlada Srbije će pomoći da se izgradi i pristupni put do tog aerodroma. U 2015. i 2016. godini samo za Užice ulaže se 400 miliona dinara u putnu infrastrukturu i biće rehabilitovano 46 kilometara puteva. U ceo Zlatiborski okrug ulaže se 1,5 milijardi dinara u rehabilitaciju puteva, jer je užički kraj bio zapostavljen duže od deset godina - istakla je ministarka.

Zahvalivši se Vladi Srbije što je nakon 20 godina prepoznala važnost "Ponikava" za razvoj užičkog regiona, Saša Savić, direktor tog aerodroma, iako je želeo da bude obazriv i pokušavao da izbegne optimističko izjašnjavanje o početku rada aerodroma, na "sufliranje" ministarke Mihajlović, koja mu je dobacila: "U septembru, kaži", smogao je snage da to i potvrdi, rekavši da će "Ponikve profunkcionisati u svom punom kapacitetu od septembra ove godine".

- Mi ćemo da obavimo svoj deo posla, a na turističkim organizacijama je da privuku putnike u naš kraj. Tehnički, na aerodrom će moći da sleti i Boeing 737/300, ali da se ne bismo zaletali, već išli korak po korak, počeli smo pregovore o organizaciji aviolinija sa manjim letelicama od 20 do 30 mesta. Ukoliko bude zahteva za većim avionima, polako ćemo osposobljavati aerodrom i za te avione i prihvatati ih u saradnji sa aerodromom "Nikola Tesla" - rekao je Savić

Gradonačelnik Užica Tihomir Petković bio je mnogo optimističniji, rekavši da su tom donacijom "Užice i cela zapadna Srbije učinili veliki i značajan korak u stavljanju u punu funkciju aerodroma za civilni saobraćaj".

#### **Antrfile: Bajatovićeva kandidatura**

*Na izjavu Dušana Bajatovića, direktora "Srbijagasa", da je potrebno da Vlada Srbije obezbedi tom preduzeću 180 miliona evra u ovoj godini, Mihajlović je rekla da "danima sluša o njemu kako je odličan direktor", a potom komentarisala i najavu o njegovoj kandidaturi za premijera Vojvodine. "Kada bude mogao da prođe konkurs za direktora javnog preduzeća, a posle toga može da se kandiduje za premijera Vojvodine".*

## **Kreditni deljeni i za sumnjive poslove**

### **Policija i tužilaštvo imaju saznanja o malverzacijama u Pireus banci**

*\* Izjave koje je dao bivši funkcioner banke Prvom osnovnom sudu ukazuju da je bilo više slučajeva i modela krivotvorenja dokumentacije \* Naš list je juče popodne zatražio od banke komentar ovih navoda, ali zbog kratkog roka i složenosti teme nisu uspjeli da nam dostave odgovore*

Beograd -

- Tužilaštvo i policija raspolažu nizom informacija o zloupotrebama i direktnom falsifikovanju dokumenata u Pireus banci, pokazuju dokumenti do kojih je došao Danas. Osim dokazanog falsifikovanja aneksa ugovora o bankarskoj garanciji u slučaju firme DMD, o čemu je naš list već pisao, u tužilaštvu se vodi predmet i povodom drugih potencijalnih malverzacija, uključujući i navode o novim falsifikovanjima i odobravanjima kredita mimo pravila. Danas je juče popodne poslao pitanja u vezi sa ovim navodima Pireus banci, koja zbog kratkog roka i složenosti teme tokom jučerašnjeg dana nije uspela da nam dostavi odgovore.

U izjavi bivšeg funkcionera banke Č. M., u Prvom osnovnom sudu u Beogradu, navodi se da je banka direktno falsifikovala ugovor sa klijentom "tako što je skenirala postojeći ugovor koji je bio potpisan i pečatiran, a u kome je određeni deo teksta zamenila novim, u poslednjem pasusu, pa je zatim tako sačinjen ugovor štampan kao originalan tekst".

"Među svim malverzacijama u banci koje su mi poznate neposredno ili za koje sam čula od drugih zaposlenih, prisustvovala sam i falsifikovanju dokumentacije ... tokom 2009. godine. To se događalo u prostorijama centrale banke u Kolarčevoj ulici, na trećem spratu, u Odeljenju administracije kredita i garancija... Koleginica M. G. je falsifikovala ugovor ili aneks ugovora... Ona je u tom periodu bila šef Odeljenja administracije kredita i garancija... Ovo je bio jedan slučaj falsifikovanja koji sam neposredno videla", navodi Č. M.

Iako Č. M., koja je i u telefonskom razgovoru Danasu potvrdila ove navode, nije znala čiji je ugovor falsifikovan, to jest da li je u pitanju aneks ugovora o garanciji za DMD holding, vreme krivotvorenja tog dokumenta govori o tome da je u pitanju bio drugi klijent. Naime, Pireus banka je dokazano falsifikovani aneks za DMD holding sudu predstavila krajem 2007. godine, dok je Č. M. falsifikovanju ugovora prisustvovala 2009, što znači da je u pitanju bio drugi slučaj. Dakle, falsifikovanje potpisa klijenata nije bilo jednokratna pojava.



Štaviše, u izjavi sudu, navodi se i treći slučaj krivotvorenja u Pireusu.

"Poznato mi je i da se jednom prilikom pojavila falsifikovana bankarska garancija Pireus banke, potpisana navodno od strane A. J., člana Upravnog odbora banke i profesorke na Pravnom fakultetu, koja nije ni bila ovlašćena da izda takvu garanciju, jer se garancije izdaju samo u odeljenju administracije kredita i garancija u centrali banke. Iz priče sam saznala da je ta garancija navodno izdata u filijali u Bulevaru kralja Aleksandra, a imala je validan pečat banke i potpis A. J.", navodi Č. M. dodajući da je odmah po saznanju o tome obavestila šefa Odeljenja administracije kredita i garancija. Osim krivotvorenja dokumentacije, Pireus je, kako se navodi, odobravalala i kredite na bez adekvatnog obezbeđenja ili sa ciljem da se izbegne nadzor centrale Pireusa iz Atine.

"Poznato mi je i da je od strane Pireus banke izdat veliki broj kredita bez ikakvog ili adekvatnog obezbeđenja, na primer 22 miliona evra za kupovinu nekretnina bivših Robnih kuća u Nišu, a da je u situacijama kada se kod policije ili tužilaštva postavi pitanje nečije krivične odgovornosti zbog toga, argument predstavnika banke uvek taj da banka navodno nije oštećena", navodi Č. M.

Ona je, kako dodaje, zbog jednog od ovakvih slučajeva čak podnela i krivičnu prijavu Višem tužilaštvu u Beogradu "po kojoj mi nije poznato da je bilo šta postupljeno". U pitanju je kredit firmi MB konsalting od četiri miliona evra.

"Kod ovog kredita, MB konsaltingu je iznos od četiri miliona evra isplaćen iz dva dela, kao 2,5 plus 1,5 miliona evra, da bi se izbeglo traženje odobrenja centrale iz Atine, jer su svi krediti preko tri miliona evra morali da budu odobreni u Atini", navodi Č. M. u izjavi Prvom osnovnom sudu u Beogradu.

Ona za Danas pojašnjava da je banka nadležnim organima rekla da nije na gubitku po tom kreditu, "a kredit je četiri miliona evra, za koji ni dinar nije vraćen".

- To je bio kredit za izgradnju stanova u Vojvode Stepe (nije povezano sa državnim naseljem). Vlasnik te firme je te stanove prodavao po tri puta, a nijedan od njih nikada nije izgrađen. Iz kasnijeg uvida u izvode računa, videla sam da je sav taj novac od kredita potrošen nenamenski: za vraćanje kredita Fondu za razvoj, za plaćanje nekih privatnih investicija, za razne provizije... te zgrade ni do danas nisu izgrađene - kaže naša sagovornica, dodajući da je banka kao obezbeđenje za ovaj kredit uzela "nezavršeni hotel u Vrujcima, njivu, poljski WC sa zemljištem, roštilj sa zemljištem i bazen".

### **Efikasno sudstvo**

Č. M. je nakon što se više puta protivila poslovnoj praksi rukovodstva banke prvo suspendovana, a zatim dobila i otkaz u Pireusu, zbog čega je tužila banku. U rešenju o suspenziji se navodi sumnja da je zloupotrebila službeni položaj ili prekoračila ovlašćenja, a navod o zloupotrebi se našao i u rešenju o otkazu. Pireus je na suđenju tvrdio da se deo o zloupotrebi položaja greškom našao u otkazu, budući da interna revizija Pireusa, kako kaže Č. M. nije pronašla nikakve greške u njenom radu "što je potvrdila i direktorka interne revizije M. K., kao svedok na tom suđenju". Č. M. je dobila sudski ovaj spor protiv Pireusa zbog nezakonitog otkaza, ali je Apelacioni sud poništio to rešenje i vratio predmet na prvi stepen. Suđenje se nastavlja.

### **Bliskost**

MB konsalting, koji je jedan od korisnika kredita Pireus banke, od oktobra 2011. je u stečaju a njegov vlasnik, Milosav Čutović, inače kreator nekada poznatog programa "Čigota", mesec dana nakon poslovnog kraha pritvoren je zajedno sa direktorom firme zbog malverzacija sa stanovima. Međutim, sudskog epiloga nije bilo, a spekuliše se da je u status zaštićenog "biznismena" dospelo zbog bliskih veza sa aktuelnom vlašću. M. N. S.



## Renesansa industrijske konoplje

**BAČKI PETROVAC - U vremenu dugoročno niskih otkupnih cena pšenice, kukuruza, soje, suncokreta poljoprivrednici se okreću drugim kulturama od kojih očekuju profit. Sticajem navedenih okolnosti i činjenice da se sve više koristi u medicini, nakon više od pola veka, industrijska konoplja kod nas dobija drugu šansu.**

Konoplja je nekada bila izuzetno zastupljena biljka na našim poljima. Sa prestankom rada kudeljara koje su bile glavni kupac sirovine, smanjivala se površina pod konopljom do površine od par hektara. Pre svega za ptičiju hranu. Sada ona dobija novu šansu.



A gde bi priču o industrijskoj konoplji bilo najbolje da počnemo nego u Odeljenju za alternativne kulture Instituta za ratarstvo i povrtarstvo u Bačkom Petrovcu.

Prvi sagovornik Vladimir Sikora rukovodilac je tog Odeljenja. Kaže da već četvrt veka rade na unapređenju proizvodnje konoplje. Iz tog programa je izašlo nekoliko sorti koje se i danas gaje.

"Konoplja doživljava renesansu. Prošle godine mi smo pripremili seme za 50 hektara. Bilo ko da je kupio seme dobio je i tehnologiju gajenja tokom cele vegetacije. Ove godine smo pripremili dvostruko veće količine semena, koje već ima svog kupca. Interesovanje je četiri puta veće nego prošle godine. Za sledeću godinu ćemo se ozbiljnije pripremiti", kaže Sikora.

Industrijsku Konoplju u Čelarevu proizvodi Stojan Suvara. Iako je suša prošle godine desetkovala rod, ne odustaje od proizvodnje. "Lane su se problemi samo smenjivali. Uz sušu, u vreme berbe nam je izostao kombajn, pa smo konoplju brali ručno i tako ostavili mnogo novca za dnevnice. Imali smo 300 kg zrna po hektaru što je mnogo manje od uobičajenih od 800-1.200 kg. Ulje cedimo i prodajemo ga kao poluproizvod. Pokušaćemo da uradimo ekstrakciju ulja iz cveta. Ulje najviše koriste plućni bolesnici i dijabetičari. Od konoplje se, inače, proizvodi 24.000 proizvoda velikim delom u medicinske svrhe odnosno u farmaceutskoj industriji", kaže Suvara. Jasno je da proizvođači konoplje samo jedinstveno mogu ozbiljno da nastupe prema inostranim kupcima. U tome im pomaže bivša državna sekretarka u Ministarstvu poljoprivrede Maja Timotijević. "U avgustu prošle godine osnovali smo Udruženje proizvođača i prerađivača alternativnih kultura 'Konoplja'. Imamo 50 članova. Ovih dana završavamo registraciju zadruge. Nameravamo da uskoro potpišemo ugovore sa kupcima iz inostranstva. Pomoćićemo proizvođačima s obzirom na to da je zakonska regulativa jako nedorečena. Imamo velikih problema oko laboratorije koja nije bila definisana do sad. Poljoprivrednici će sada sa zadrugom moći da sklope ugovor o otkupu i tako lakše dođu do dozvole za gajenje. Više informacija zainteresovani mogu da dobiju na sajtu našeg udruženja", kaže Timotijević. Agronomski, konoplja ostavlja zemljište čisto od korova, a proizvodnja nije zahtevna. Mehanizacija koja se koristi upotrebljava se i za ostale ratarske kulture. Zahteva dobro pripremljeno i nađubreno zemljište pošto razvija slab korenov sistem, s obzirom na to da je biljka robusna sa velikom nadzemnom masom. Seje se kada se zemljište zagreje na 8-10°C. Sklop biljaka po kvadratnom metru bi trebalo da bude 60. Ukoliko se gaji celo stablo krajem avgusta se kosi i balira. Ukoliko se gaji za zrno sačeka se da ono bude fiziološki zrelo, i u drugoj polovini septembra se kombajnira aksijalnim kombajnama. Najnoviji trend je proizvodnja cveta i lista od konoplje za farmaceutsku industriju, tada se skidaju vrhovi bočnih grana. Grančice se suše, skidaju se listovi i potom idu na tržište.

Ulje konoplje aktivno smanjuje holesterol. Bogato je omega kiselinama 3, 6 i 9 i to u savršenom odnosu Omega 3 i Omega 6 kiselina. Proteini su lako svarljivi.

Kraljevina Jugoslavija je bila jedan od najvećih proizvođača i izvoznika kudelje u Evropi. Proizvodila je četvrtinu evropske proizvodnje.

U Odžacima je bila berza konoplje koja je određivala cenu na evropskom tržištu.

I za kraj, treba napomenuti da se proizvodnja industrijske konoplje mora prijaviti Ministarstvu poljoprivrede. Sve informacije o tome mogu se naći u Pravilniku koji se nalazi na sajtu Ministarstva.

## Srbija treba da unapredi klasifikaciju žitarica - Najavljeno donošenje Pravilnika o minimumu kvaliteta pšenice

Svega oko 20% skladištara u Srbiji odvaja pšenicu po kvalitetu, zbog čega je neophodno unaprediti klasifikaciju žitarica, istaknuto je na seminaru "Otkup pšenice na osnovu kvaliteta" u Privrednoj komori Srbije (PKS).

Prilikom prijema pšenice uobičajena je praksa da se meri samo masa i vlaga, a nakon toga sva pšenica odlazi u iste ćelije, tako da se dobija nestandardizovani materijal. Razvrstavanje žitarica po grupama kvaliteta može se sprovesti sistemom javnih skladišta, izmenom zakonske regulative i uvođenjem proteinskog sastava kao obaveznog parametra kvaliteta, kao i sistemom podsticaja, tržišnim intervencijama, nabavkom žitarica radi prehrambene sigurnosti, uvođenjem centralizovanog sistema za kontrolu kvaliteta žitarica, ukazano je na seminaru, koji je na inicijativu Semenarske asocijacije Srbije, organizovala Grupacija za semenarstvo Udruženja za poljoprivredu PKS.

U narednom periodu očekuje se donošenje Pravilnika o minimumu kvaliteta pšenice, a seme koje bude ispod tog minimuma, biće klasifikovano kao stočna hrana. Silosi nisu opremljeni opremom koja bi na prijemu merila sve parametre za kvalitet, pa je neophodno obezbediti rok za nabavku opreme i subvencionisane kredite kako bi se skladištari pripremili za sprovođenje Pravilnika. Na skupu je objašnjeno i da se sistem javnih skladišta za poljoprivredne proizvode zasniva na licenciranju, posebnoj kontroli i dodatnim garancijama poslovanja.

U proteklih pet godina u Srbiji pšenica se gajila na površini od oko 616.000 hektara, sa prosečnim prinosom od 3,96 tona po hektaru i ukupnom godišnjom proizvodnjom od oko 2,4 miliona tona, naveo je Nenad Budimović, sekretar Udruženja za poljoprivredu PKS, naglašavajući da je kvalitet semena veoma važan segment u poljoprivrednoj proizvodnji.

Državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine prof. dr Zoran Rajić naglasio je da je u toku usklađivanje Zakona o semenu sa evropskim propisima. U 2015. godini ukupno je proizvedeno semena pšenice na površini od 40.688 hektara, od čega su najveće površine, oko 17.360 hektara, bile pod semenskom pšenicom, a prema proceni prinosa doradenog semena, proizvedeno je oko 109.000 tona semena pšenice. Akreditovane laboratorije ispituju kvalitet semena poljoprivrednog bilja, po međunarodno priznatim metodama. Postoji 18 laboratorija akreditovanih od strane ATS-a i tri laboratorije akreditovane od strane ISTA – Međunarodna asocijacija za ispitivanje semena.

Generalni sekretar Semenarske asocijacije Srbije Svetlana Balešević Tubić istakla je da će ovakvi skupovi pokrenuti inicijativu za rešavanje aktuelne problematike gajenja, prerade i otkupa pšenice na osnovu kvaliteta, kako bi Srbija imala što kvalitetniju sirovinu za pekarsku industriju.

Zaključci skupa biće prosleđeni svim relevantnim institucijama.

## Povezan staž za 5.071 radnika

Vlada Srbije je početkom prošlog meseca donela novi Zaključak o povezivanju staža, kojim je rok produžen do 31. decembra ove godine, na osnovu kojeg će se za određena preduzeća obezbediti povezivanje staža



osiguranja zaposlenima i bivšim zaposlenima kojima poslodavac nije uplatio doprinose za invalidsko osiguranje za sve godine rada. Samo u toku prošlog meseca povezan je staž za više od 5.071 radnika. Ukupno je povezano nešto više od 13.668 godina staža, i za to je iz budžeta izdvojeno 840,8 miliona dinara. Važno je naglasiti da ni sada postupak povezivanja staža osiguranicima ne sprovode oni pojedinačno, već to mora da učini preduzeće, odnosno poslodavac koji im staž prethodnih godina nije uplaćivao. Za preduzeća u stečaju, nad kojima

je taj postupak otvoren prošle i ove godine i u kojima je Agencija za licenciranje stečajnih upravnika imenovana za stečajnog upravnika, postupak povezivanja staža sprovodi ta agencija.

Inače, u toku prošle godine na poziv Vlade Srbije povezan je staž za svega 7.755 radnika.

## **Domaći proizvod "AskGamblers" prodat za 15 mil EUR**

Domaći "AskGamblers.com" prodat je za 15 mil EUR malteškoj firmi "Catena Media". U pitanju je najveća javno poznata akvizicija jedne domaće tehnološke kompanije.



Devetogodišnji "AskGamblers" je najposećeniji web portal za ocene igrača i rangiranje kazina, a tri godine zaredom proglašavan je najboljim sajtom igara za sreću na svetu. Sajjt omogućuje igračima jedinstvenu priliku rešavanja sporova sa onlajn kazinima, što je dovelo do 5 mil EUR koji su vraćeni igračima, podatak koji doprinosi shvatanju popularnosti ovog servisa.

U firmi trenutno radi tim od 30 ljudi iz Beograda i svi će dobiti ponudu da nastave da rade za "Catenu", koja pre akvizicije broji 130 zaposlenih u tri zemlje. Proizvod i biznis su izgrađeni bez spoljne investicije.

Prihodi "AskGamblersa" u prvoj četvrtini 2016. godine iznosili su 810.000 EUR sa profitnom stopom koja prelazi

80%. Prihodi dolaze od organskih poseta i affiliate aranžmana, a očekivano je da će generisati 25.000 novih klijenata godišnje.

Generalni direktor "Catena Media" Robert Anderson istakao je nekoliko razloga zbog čega su se odlučili na akviziciju.

- Izuzetno smo ponosni na akviziciju "AskGamblers", koji je jedan od najboljih brendova na affiliate tržištu i čije poslovanje je u potpunom skladu za "Catena Media". "AskGamblers" je veoma važan sajt za operatore kazina i, uprkos strogim uslovima za sertifikovana kazina, doprinosi kreiranju bolje iGaming industrije. Ova transakcija je najveća u našoj istoriji i u skladu sa našom strategijom rasta kroz akvizicije na fragmentisanim tržištima. Paralelno, jačamo naš tim sa visokokvalifikovanim pojedincima i ova transakcija nam daje priliku da izgradimo kancelariju u Srbiji u ekstremno troškovno efikasan razvojni centar za "Catena Media" - rekao je Anderson.

Cena od 15 mil EUR platiće se u tri tranše — 3 mil EUR pri završavanju transakcije, 8,25 mil EUR kada se sva sredstva transferuju na "Catena Mediju" i 3,75 mil EUR šest meseci po akviziciji.

"Catena Media" osnovana je 2012. godine i okrenuta je prevashodno iGaming industriji, a glavna tržišta su joj Švedska, Norveška, Finska, Holandija i Ujedinjeno Kraljevstvo.

Igor Šalindrija, osnivač "AskGamblers"-a, rekao je povodom akvizicije da je "Catena Media" izrasla u jednog od najinteresantnijih igrača u ovoj industriji i da je "posebno uzbudljivo što će "AskGamblers" sada ući u svoju novu fazu zajedno sa njima".

## **FISKALNI SAVET: Javne investicije prvi put od 2008. po planu**

Tekuća 2016. godina verovatno je prva od izbijanja svetske ekonomske krize u jesen 2008. u kojoj se izvršenje javnih investicija već u prvim mesecima odvija u skladu s godišnjim planom, objavio je Fiskalni savet Srbije.

Pozitivan pomak u odnosu na prethodne godine predstavlja rast javnih investicija, koje su na početku 2016. izvršene u rekordno velikom iznosu, navodi Savet u Izveštaju o fiskalnim kretanjima u prvom tromesečju 2016.

- To predstavlja važan i pozitivan pomak u odnosu na prethodne godine i neophodno je da se ovaj trend nastavi i u sledećim mesecima - dodaje se u dokumentu.

Kapitalni rashodi opšte države u prva dva meseca 2016. godine iznosili su 10,6 milijardi dinara, što je, kako se precizira, više nego dvostruko povećanje u odnosu na isti period prošle godine (5,2 milijarde dinara).

Međugodišnji rast kapitalnih rashoda posledica je ubrzavanja investicione aktivnosti na gotovo svim

nivoima vlasti, konstatuje Fiskalni savet.

- Kapitalni rashodi koji pripadaju republičkom budžetu povećani su za 3,5 milijardi dinara, od čega se 1,8 milijarda dinara odnosi na projektne zajmove kojima se finansiraju radovi na putnoj i železničkoj infrastrukturi - precizira se u Izveštaju.

Dodaje se da su kapitalni rashodi javnih preduzeća "Putevi Srbije" i "Koridori Srbije" povećani za 1,2 milijarde dinara, dok su javne investicije lokalnog nivoa vlasti porasle za 0,8 milijardi.

Fiskalni savet je podsetio da je u više navrata ocenio da je planirani obim javnih investicija u 2016. od 2,9% BDP-a "verovatno nedovoljan, imajući u vidu realne potrebe Srbije", ali i da bi "njihovo izvršavanje makar u skladu s planom bilo dobar prvi korak ka njihovom osetnijem povećanju u narednim godinama".

## Budućnost "Sava centra" strogo čuvana tajna

Rok za prijavljivanje na Neobavezujući javni poziv za rekonstrukciju i unapređenje poslovanja JP "Sava centar" istekao je 1. aprila, ali nadležni, za sada, ne žele da saopšte koliko je firmi dostavilo svoje ponude, da li je reč o domaćim ili stranim investitorima, a kamoli o kome se radi.



- Na poziv se javio zadovoljavajući broj zainteresovanih, čija će pisma u narednom periodu analizirati radna grupa koju je formirao gradonačelnik Grada Beograda. Do okončanja analize, radi očuvanja neutralnosti postupka, a u skladu sa međunarodnom poslovnom praksom, javnost neće biti obavješavana o tome ko su, niti šta sadrže njihova pisma o zainteresovanosti - istakao je Dragutin Nenezić, pomoćnik za javno-privatno partnerstvo i investicije u kabinetu gradonačelnika.

Postupak izbora potencijalnog partnera koji bi mogao da rukovodi "Sava centrom" 10 godina, uglavnom je poznat.

- Na osnovu mišljenja radne grupe, nadležni organi Grada Beograda će u narednom periodu doneti odluku o drugoj,

obavezujućoj fazi postupka, kao i pravnom modelu po kom će se izvršiti rekonstrukcija i profesionalizacija menadžmenta "Sava centra", o čemu će javnost blagovremeno biti obavještena - zaključio je Dragutin Nenezić.



## Osnovano udruženje Pokreni se za posao



*Udruženje preduzetnika "Pokreni se za posao" osnovano je danas u Privrednoj komori Srbije, a cilj je unapređenje poslovanja i poboljšanje položaja preduzetnika i malih porodičnih kompanija u Srbiji.*

Program sprovodi nevladina organizacija ENECA, uz podršku kompanije Filip Moris.

Udruženje će okupljati preduzetnike koji su u prethodnih šest godina učestvovali u tom programu podrške preduzetništvu, a biće otvoreno i za

sva mikro i mala preduzeća koja posluju u Srbiji.

Ministar privrede Željko Sertić izjavio je da je u godini preduzetništva važno da se govori o dobrim primerima i da se pruži podrška ljudima koji žele da pokrenu posao.

Predsednik Privredne komore Srbije Marko Čadež ocenio je da je ovaj projekat pomogao preduzetnicima da steknu samopouzdanje i da pokrenu sopstveni posao, a ne da čekaju zaposlenje.



On je naveo i da su za podsticaj preuzetništva važni dobri primeri i najavio da će PKS podržati projekat "Pokreni se za posao".

Predstavnik ENEC-e Milivoje Jovanović istakao je da je kroz projekat za šest godina podržano 490 preduzetnika, od kojih je trećina mlađih od 30 godina, a 41 odsto su žene preduzetnice.

Naveo je da statistički podaci pokazuju da u prve dve godine rada opstane 63 odsto preduzeća i 55 odsto preduzetničkih radnji.

"Mali biznisi u programu Pokreni se za posao imaju stoprocentnu stopu preživljavanja", rekao je on i dodao da će udruženje pružiti priliku članovima da se dodatno razvijaju, razmene iskustva i unaprede poslovanje.

Direktor korporativnih poslova kompanije Filip Moris za jugoistočnu Evropu Ivan Miletić podsetio da je ideja zaživela u Nišu pre šest godina, a da je prerasla u veoma uspešan nacionalni program podrške preduzetništvu, kako zbog bespovratnih sredstava za nabavku opreme, tako i zbog dodatnog podstreka, mentorstva i savetodavne pomoći.

Aktivnosti udruženja biće usklađene sa Aktom o malom biznisu Evropske unije i usmerene ka stvaranju povoljnijeg okruženja za razvoj preuzetništva u Srbiji, ohrabrivajući ljude da počnu posao i afirmisanju kulture preduzetništva.



## Udovički: Potrebna nam je reforma javne uprave

Konferencija "Podsticaj za najbolje finansijske direktore "Planiranje za rast", svečano je otvorena u hotelu "Metropol", a potpredsednica vlade Kori Udovički poručila je da je potrebna reforma javne uprave, jer je preskupa u odnosu na BDP, a trebaju nam jeftinije usluge.

BEOGRAD - Konferencija "Podsticaj za najbolje finansijske direktore "Planiranje za rast", svečano je otvorena u hotelu "Metropol", a potpredsednica vlade Kori Udovički poručila je da je potrebna reforma javne uprave, jer je preskupa u odnosu na BDP, a trebaju nam jeftinije usluge.

Udovički je sinoć, otvarajući skup, rekla da potreba za reformom javne uprave dolazi i iz procesa pristupanja EU, koji je veoma zahtevan.

"Od Srbije se očekuje da bude u stanju da dovede svoju privredu i sistem zaštite prava, demokratije, na nivo evropskih zemalja i bude spremna da funkcioniše u evropskom administrativnom prostoru", rekla je Udovički.



Prema njenim rečima, ova vlada je zatekla strategiju reforme javne uprave koju je konkretizovala kroz Akcioni plan, koji je omogućio da se završe pregovori sa EU i SB.

"Kada je reč o EU, radi se o sektorsko-budžetskoj podršci od 80 miliona evra u naredne tri godine, koja su neophodna za veliki preokrat", objasnila je ona.

Kako je rekla, suština reforme javne uprave je u četiri stuba - šta se radi, kako se radi, ko radi i pitanje finansiranja.

Govoreći o "prvom stubu", Udovički je rekla da je sprovedena analiza pokazala da broj zaposlenih u javnoj upravi u odnosu na veličinu stanovništva nije veliki.

Srbija ima sedam zaposlenih u javnoj upravi na 100 stanovnika, dok zemlje koje su skoro ušle u EU imaju 8,1 zaposlenih, a druge zemlje i više, precizirala je Udovički, koja je i ministarka državne uprave i lokalne samouprave.

"Nemamo ogromne viškove zaposlenih, to nije tačno, mi imamo manji broj od drugih zemalja, ali imamo ista očekivanja o tipu usluga koje moraju da nam se pruže. Zato smanjivanje tog broja mora da se radi pažljivo, skalpelom, a ne sekirom", kazala je Udovički.

Ona je istakla da je zdravstvo najneefikasniji sektor, te da Srbija na zarade troši u zdravstvu troši dva puta više od novih članica EU, a razlog je, kako je objasnila, i u tome što su te države privatizovale mnogo veći deo zdravstva.

"Po ukupnim troškovima zdravstva spadamo u zemlje koje najviše izdvajaju iz BDP-a. Spadamo u zemlje koje najviše troše, a rezultati su nam slabiji", podvukla je Udovički.

Kako je dodala, imamo više zaposlenih u zdravstvu, ali približno isti broj lekara kao druge zemlje, što govori da je problem nemedicinsko osoblje, kao i malo registrovanih privatnih lekara.

Govoreći o "drugom stubu", Udovički je istakla da je potrebna promena sistema odlučivanja i planiranja, i da svaka odluka, koja bi se, na primer, odnosila na zdravstveni sistem, mora da se sprovodi kroz više vlada, jer bilo bi tragično da počne sa jednom, a onda da dođe do potpunog zaokreta.

"Bez dijaloga države i građana, odnosno privrede, ne može da bude boljeg privrednog ambijenta, koji je uslov za privredni rast i veće poverenje", zaključila je Udovički.